

Het Nationaal Archief stapt in 'social bookmarking'

*Doxis
neemt
voor-
sprong.*

Mag archiveren aan de voorkant straks ook 2.0?

Door: Dick de Maa, Serviceline Manager Consultancy Doxis

Het Nationaal Archief (NA) heeft zich dit najaar aangesloten bij Flickr the Commons. Dat is een gezamenlijk initiatief van de Amerikaanse Library of Congress en de internationale fotowebsite Flickr (<http://www.flickr.com/commons/>). Het startschot voor de Nederlandse deelname werd gegeven op 4 november jongstleden met een speciaal seminar. Dit is om twee redenen een interessante ontwikkeling.

De eerste reden is natuurlijk het initiatief zelf: de erfgoedsector gaat gebruik maken van de mogelijkheden van Web 2.0. Dat wil zeggen: het online publiek krijgt niet meer alleen passief dingen voorgeschoteld – dat was Web 1.0. Het publiek mag nu ook zelf meedoen en meepraten. Om te beginnen is een deel van de fotocollectie Arbeidsinspectie, dat binnen het project Beelden voor de Toekomst is gedigitaliseerd, op de website van Flickr geplaatst. Vervolgens kunnen bezoekers foto's 'taggen' en van commentaar voorzien. 'Taggen' wil

zeggen: iedereen mag beschrijvende kenmerken (trefwoorden) toekennen, zonder te moeten kiezen uit een officiële lijst (een taxonomie). Een 'tag' is letterlijk een labeltje. Dit verschijnsel wordt ook wel 'social bookmarking' genoemd. Het is een lekensysteem: de gebruiker is de baas, niet de geschoolde beheerder.

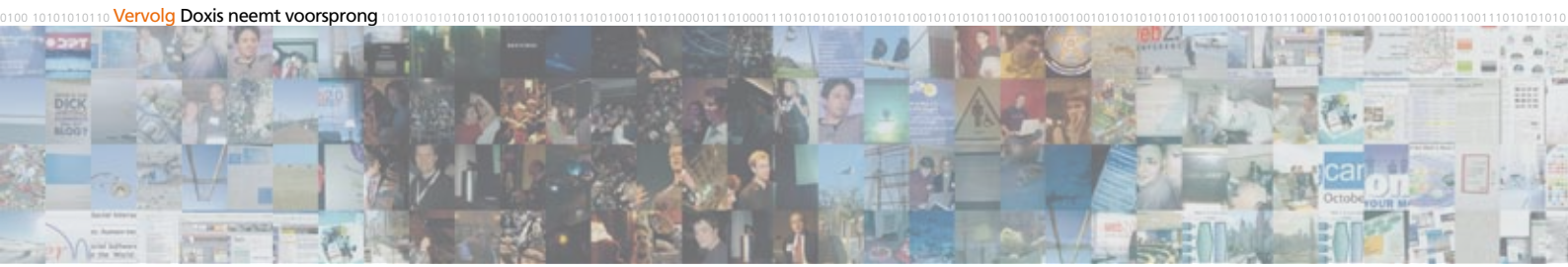
Daarmee sluit het NA geheel aan bij de doelstellingen van Flickr the Commons. Ten eerste: toon fotografische schatten uit openbare archieven van over de hele wereld. Ten tweede: laat bezoekers met hun kennis en input de collecties verrijken. Iedereen is uitgenodigd om de gepubliceerde foto's te beschrijven en te becommentariëren. Het uitgangspunt hierbij is simpelweg fatsoen: "If you're a dork about it, shame on you. This is for the good of humanity, dude!!"

Het belang van het NA bij dit experiment is breder dan het vinden van een extra publicatiemedium voor een

stuk fotocollectie. Het NA wil weten hoe een dergelijke formule kan bijdragen tot een bredere publieksparticipatie. Tijdens het startseminar in november was de hoofdvraag dan ook: wat zijn de kwaliteit, kwantiteit en bruikbaarheid van de 'tags' en commentaren die door het publiek worden toegevoegd? De interesse voor Web 2.0 in de erfgoedsector groeit. Op 27 oktober jongstleden vond hierover een studiedag plaats bij het Brabants Historisch Informatiecentrum. Zie het artikel 'Archief 2.0: geen bedreiging, maar juist een kans!' op pagina 5. Er is ook een 'webcommunity' rond het thema Archief 2.0 (<http://archief20.ning.com/>).

Dan de tweede reden waarom dit initiatief interessant is... Het vergroten van het publieksbereik is niet de enige taak van het NA. Daarnaast stimuleert het NA de kwaliteit van het archiefvormend proces binnen de rijksoverheid. Nieuwe concepten en technieken zijn nu ingezet om >>

het publiek bij reeds gevormde archiefbestanden te betrekken. Ligt het nu niet voor de hand dat die ook worden gebruikt om ambtenaren te laten meedoen bij de vorming van archieven? Is het niet een idee om 'tagging' en andere Web 2.0-instrumenten ook in te zetten bij het beschrijven van 'verse' digitale archiefstukken?

Het antwoord is uiteraard ja. De experts zullen zeggen dat het niet kan of onverantwoord is, maar dat zei de hoofdredacteur van de Encyclopaedia Britannica ook over Wikipedia. En het moment is er perfect voor. Het NA adviseert momenteel het ministerie van BZK over de metadatastandaard die onderdeel moet worden van de Baseline Informatiehuishouding Rijksoverheid. Het kan dus echt een klapper worden: geen twintig verplichte elementen, geen ingewikkelde DMS-inrichting, geen pull-outmenu's, geen verplichte documentsjablonen. Misschien alleen nog een vermaning: "If you're a dork about it, shame on you. This is for the good of democracy, dude!!" <<

Illustratie: de 'Tag Cloud' (trefwoordenwolk) van Flickr the Commons:
de meest aangeklikte zoektermen verschijnen het grootst weergegeven.